

PUBLIKACIJA
VIŠJE STROKOVNE ŠOLE
MURSKA SOBOTA
OB 25-LETNICI
PROGRAMA ERASMUS

Izdala: Ekonomska šola Murska Sobota, Višja strokovna šola

Zbrala in uredila: Erna Vöröš, prof. ang. in nem.

Lektorirala: mag. Janja Divjak, prof. slov. in soc.

Oblikovala: Marika Šadl, univ. dipl. ekon.

Naklada: 100 izvodov

Murska Sobota, oktober 2012

KAZALO VSEBINE

NAGOVOR DIREKTORJA ■ 3

ZAČETEK IN RAZVOJ PROGRAMA ERASMUS ■ 4

ERASMUS PRAKSA NA ŠKOTSKEM ■ 9

**ERASMUS PRAKSA V VELIKI BRITANIJI IN ŠTUDIJSKA MOBILNOST
V LATVIJI ■ 13**

ZAKAJ PRAKSA V TUJINI ■ 17

ERASMUS PRAKSA V LONDONU ■ 19

Z ERASMUS MOBILNOSTJO V LATVIJO ■ 21

ERASMUS IZMENJAVA V NEMČIJI IN TURČIJI ■ 24

ERASMUS IZMENJAVA V LATVIJI ■ 28

ZAKLJUČNE MISLI O PROGRAMU ERASMUS ■ 30

NAGOVOR DIREKTORJA

Vesel sem, da imamo na šoli program Erasmus, ki študentom omogoča opravljanje delovne prakse ali študijsko mobilnost v tujini. To je zares dobra priložnost, da si pridobijo delovne izkušnje v podjetjih ali nova spoznanja na izobraževalnih ustanovah v tujini, si razširijo obzorja, spoznajo druge kulture in običaje ter navežejo pomembne stike za prihodnost. Tudi za predavatelje in osebje je to lahko izjemna priložnost, saj lahko svoje znanje in izkušnje predstavijo drugim v tujini, prav tako pa lahko pridobijo nove izkušnje in znanja. Želim si, da bi se za Erasmus mobilnost študenti odločali v večjem številu, saj je to res priložnost, ki je ne gre zamuditi.

Dr. Beno Klemenčič, direktor Ekonomske šole Murska Sobota in ravnatelj Višje strokovne šole

ZAČETEK IN RAZVOJ PROGRAMA ERASMUS

Erazem Roterdamski (1466–1536), slavni nizozemski humanist in teolog, je poučeval v Parizu, Louvainu in Cambridgeu, ki še dandanes predstavljajo pomembne evropske izobraževalne centre.

Ime Desideriusa Erasmosa Roterdamskega spada v svoji krajši obliki Erasmus med 20 prepoznavnih znakov Evrope. Seveda v Ameriki, na Japonskem in tudi v Evropi ob omembi imena ne pomislijo na slavnega humanista in teologa s preloma 15. v 16. stoletje, ki je živel in delal v duhu vsebine, po kateri je Erasmus prepoznaven danes. Predvsem študenti, a tudi profesorji povezujejo ime Erasmus z mobilnostjo študentov.

Kako se je vse skupaj začelo

Leta 1983 je prišlo na Svetu Evrope do politične odločitve o evropskem sodelovanju na področju visokega šolstva, vendar program ni bil sprejet zaradi finančnih razlogov. Leta 1985 se je pojavila prva pobuda o povezovanju študentov po Evropi. Študenti pariških šol so želeli organizirati prvo srečanje evropskih študentov, kar se je tudi zgodilo – srečanja na Sorboni se je udeležilo 350 evropskih študentov in tudi takratni evropski komisar za izobraževanje. Leta 1987 je vse kazalo, da program niti v tretje ne bo finančno podprt in mu je tako grozilo, da bo končal na pokopališču velikih evropskih idej. Mobilnost študentov se je odvijala predvsem z ZDA in menilo se je, da bo tako tudi ostalo, čutil pa se je tudi odpor velikih držav, da bi področje izobraževanja »izpustile iz nacionalnih rok«. Do preobrata je prišlo marca 1987, ko je francoski predsednik Mitterand po sestanku s predstavniki študentskega združenja javno podprl idejo o ustanovitvi programa Erasmus. Nekaj tednov za tem, junija 1987, je Evropski svet ministrov za izobraževanje sprejel program Erasmus. V prvem letu se je za mobilnost odločilo 3.244 študentov, v letu 2007 je že bilo mobilne 1 odstotek študentske populacije v sodelujočih državah. V okviru programa Erasmus študenti lahko del rednih študijskih obveznosti in od leta 2007 dalje tudi praktično

usposabljanje opravijo namesto doma v eni od partnerskih držav. Tako pridobijo ne le akademsko, pač pa predvsem dozorijo v prave evropske državljanke. Postanejo samostojni, pogumni, zavedni, zahtevni in odprti. Odrastejo. Predvsem pa spoznajo ogromno novih prijateljev in znancev z vsega sveta.

Program Erasmus je od vsega začetka tudi možnost za učno osebo. Leto lahko opravlja pedagoško delo na partnerski instituciji. Delež mobilnih univerzitetnih učiteljev je večji kot delež mobilnih študentov, saj naj bi bilo mobilnih skoraj 2 odstotka upravičenih učiteljev, to je skoraj 21.000 posameznikov. Mobilni učitelji so izredno pomembni predvsem za študente, ki se mobilnosti ne morejo udeležiti. Tuj predavatelj v domači predavalnici prinese določeno mednarodno izkušnjo tako študentom kakor tudi širšemu okolju institucije. Poleg mobilnosti posameznikov program vzpodbuja medinstitucionalno sodelovanje. V prvih dveh generacijah programa so bili najbolj podprti projekti skupnega razvoja študijskih programov in modulov, v okviru programa Vseživljenjsko učenje pa je poleg tega vedno močnejše podprto projektno sodelovanje na področju modernizacije visokega šolstva in vzpostavitve virtualnih kampusov. Dejstvo je, da univerze, visoko šolstvo in raziskovalci predstavljajo ključne akterje v doseganju ciljev Lizbonske strategije. Vse večjo pomembnost pridobivajo tudi s strani političnih sil in gospodarstva, zato je vzpostavljanje evropskega visokošolskega in raziskovalnega prostora z zagotavljanjem kakovosti ena osrednjih skupnih nalog.

In Slovenija?

V programu smo začeli sodelovati v akademskem letu 1999/2000. Torej je bil prelom tisočletja za slovenski visokošolski prostor še posebej pomemben. Sodelovati smo začeli v zadnjem letu prve generacije programa SOCRATES / Erasmus, sredi druge generacije smo iz statusa pridružene članice postali polnopravna članica Evropske unije in s tem popolnoma enakopravni sogovorniki v okviru evropskega visokošolskega prostora. Vse te okoliščine so opazne tudi v statistiki sodelovanja.

V prvem letu sodelovanja je v tujino odpotovalo 230 študentov in 60 profesorjev. V študijskem letu 2006/07 je bilo že 982 študentov in 176 profesorjev. Zanimanje za sodelovanje iz leta v leto narašča.

(Povzeto po: www.newropeans.com)

Nekaj zanimivosti

Za slovenske študente so najbolj zanimive države Španija, Francija, Nemčija, Avstrija in Italija. Najbolj aktivna področja so ekonomija in poslovni študiji, jezikoslovje, pravo, družboslovne študije. V Slovenijo za enkrat pride manj študentov, kot jih letno iz Slovenije odpotuje, vendar je razlika vedno manjša. Največ študentov pride iz Poljske, Portugalske, Češke in Španije. Glede na evropsko študentsko populacijo je tudi v Sloveniji delež mobilnih študentk večji od deleža študentov.

Neža Pajnič, Priložnosti – december 2007

Dodatne informacije in podatke z zvezi z Erasmus programom najdete na naslednjih povezavah:

[http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-12-310_sl.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-310_sl.htm?locale=en)
http://ec.europa.eu/education/pub/pdf/higher/erasmus1011_en.pdf

Erasmus na Višji strokovni šoli V Murski Soboti

Ker letos praznujemo 25-letnico delovanja programa Erasmus, smo se na šoli odločili, da počastimo to obletnico z izdajo te brošure, v kateri predstavljamo Erasmus izkušnje naših študentov, predavateljev in osebja. Vsekakor bodo izkušnje zanimive za vse tiste, ki želijo iti na študijsko izmenjavo ali pa na opravljanje delovne prakse v tujino. Zanimivo branje pa bo tudi za vse ostale, ki mogoče še niso zbrali dovolj poguma, da bi se odpravili po znanje in izkušnje v tujino, pa se bodo morda opogumili po branju naših zgodb.

No, pa pogledjmo, kako se je vse skupaj začelo.

Kot višja strokovna šola smo začeli sodelovati v programu Leonardo da Vinci v študijskem letu 2003/04, ker je našim študentom omogočil, da opravljajo delovno prakso v tujini. Prvi trije študenti so odšli na delovno prakso v Veliko Britanijo, od koder so se vrnili zadovoljni, z novimi izkušnjami in prijatelji. V naslednjem študijskem letu se je pet študentov odpravilo na opravljanje delovne prakse v Leipzig v Nemčijo. Tudi oni so se vrnili zadovoljni, z novimi vtisi in prijatelji, predvsem pa z novimi delovnimi izkušnjami. Naslednje leto je odšla izredna študentka na delovno prakso v Leipzig. Leta 2007 je šola pridobila ERASMUS Univerzitetno listino in od takrat sodelujemo v programu ERASMUS, kar

pomeni, da študenti lahko opravljajo delovno prakso ali pa študijsko mobilnost v tujini. Prvo študentko, ki se je v okviru programa Erasmus odločila, da bo opravila delovno prakso v tujini, in sicer v Nemčiji, od koder se je vrnila z lepimi vtisi ter novimi spoznanji in izkušnjami, smo našli takoj prvo leto sodelovanja, v študijskem letu 2007/2008. Naslednje študijsko leto sta se dva študenta odpravila na opravljanje delovne prakse v London, v Veliko Britanijo. Imeli pa smo tudi prvo mobilnost osebja, referentka VSŠ je odšla na usposabljanje na Visoko strokovno šolo v Ingolstadt, v Nemčijo. Potem so sledili trije študenti v naslednjem študijskem letu, ki so opravljali delovno prakso v Avstriji, na Nizozemskem in v Veliki Britaniji. V študijskem letu 2009/2010 sva se s kolegico predavateljico odpravili na prvo mobilnost z namenom poučevanja, in sicer na poslovno šolo v Rigi, v Latvijo. Prav tako pa smo gostili predavatelja iz Latvije z namenom poučevanja na naši šoli. Dva študenta sta ravno tako opravljala mobilnost v istem študijskem letu, in sicer sta v Veliki Britaniji opravljala delovno prakso. V naslednjem študijskem letu smo imeli dve mobilnosti z namenom usposabljanja; referentka se je odpravila v Turčijo, poslovni sekretar direktorja pa v Latvijo. V tem študijskem letu, 2011/2012, smo poslali prvega študenta na študijsko mobilnost, na kar smo še posebej ponosni. Študent je preživel jesenki semester na poslovni šoli v Rigi, v Latviji. Gostili pa smo tudi predavateljico in referentko iz Turčije. Predavateljica je poučevala, referentka pa je spoznavala način dela pri nas. Poleg tega smo imeli še predavateljico iz Latvije, ki je prav tako prišla z namenom poučevanja ter dve mobilnosti v Turčijo, kjer sta se predavateljica in referentka udeležili mednarodnega tedna mobilnosti na eni izmed univerz. Tam sta predstavili aktivnosti v okviru Erasmus programa na šoli in navezovali stike s predavatelji ter referenti iz drugih držav članic EU. Avgusta pa je izredni študent opravil delovno prakso na Škotskem.

Program resnično omogoča vsem udeležencem, da si pridobijo nove delovne izkušnje in nova spoznanja; da spoznajo nove ljudi, s katerimi postanejo prijatelji; da se družijo z drugimi narodi in spoznajo nove kulture ter na ta način pomagajo odpravljati razne predsodke. Imajo možnost, da postanejo »evropski« in nekaj tega prenesejo na ostale, ki so ostali doma. Sicer je res, da program samo sofinancira del stroškov, ki so, pač odvisno od države, v kateri želijo opravljati delovno prakso, lahko večji ali manjši, vendar pa lahko s pomočjo sponzorjev in nekaj svojega denarja preživimo in se imamo lepo.

Slika 1: V družbi s predavateljico in referentko šole Kavram Vocational School iz Istanbula

Slika 2: Gospa Erna Vöröš s predavateljico in referentko šole Kavram Vocational School iz Istanbula na ogledu rastlinjaka Ocean Orchids v Dobrovniku

Erna Vöröš, ERASMUS koordinatorka

ERASMUS PRAKSA NA ŠKOTSKEM

Za opravljanje praktičnega izobraževanja v tujini preko Erasmusu sem se odločil predvsem zato, ker sem želel pridobiti nova znanja, izkušnje in spoznati nove ljudi. Opravljal sem volontersko delo v Scottish Wildlife Trust (v nadaljevanju: SWT), ki je del prostovoljne organizacije Scottish National Heritage. Ekipa štirih prostovoljcev je bila nastanjena v brunarici, izdelani izključno iz naravnih in okolju prijaznih materialov.

Slika 3: Brunarica za prostovoljce (naš drugi dom)

Brunarica je namenjena nastanitvi prostovoljcev, ki opravljajo dela v Centru za obiskovalce na Loch of the Lowes in na ostalih petih rezervatih, vodi pa jih »ranger«, v našem primeru prijazna gospa Emma R.

SWT je prostovoljna organizacija, ki se ukvarja z zaščito živali in domorodnih rastlin. Upravljajo s tremi centri za obiskovalce, od katerih je Loch of the Lowes najmanjši, a najbolj obiskan, saj sredi jezera stoji naravno izdelano gnezdo za ribje orle, ki so bili v Združenem kraljestvu že iztrebljeni, a so se v šestdesetih letih znova začeli naseljevati in s pomočjo SWT sedaj obstaja veliko število gnezd, vendar pa pravega števila ne želijo razkriti, saj so orlova jajca tarča tatov. Prav zato je bila ena izmed prvih nalog v dnevu za prostovoljce nadziranje dogajanja na gnezdu, opazovanje vedenja orla ter pisanje dnevnika. Sam sem prispel

v organizacijo, ko se je mladič že izvalil in je bil star med 2 do 3 tedni, zato 24-urni nadzor gnezda ni bil več potreben, smo pa vsako jutro pregledali posnetek od konca prejšnjega delovnega dneva do začetka naslednjega ter vse skrbno zabeležili. Medtem ko sta dva prostovoljca pisala zapiske dogajanja na gnezdu za prejšnji dan, sta druga dva čistila hranilnike za ptice in veverice, ki so si jih kasneje obiskovalci lahko ogledovali skozi steklo Centra. V tem času je »šefica« Emma pregledala elektronsko pošto in blog ter odgovorila na vsa morebitna vprašanja obiskovalcev spletne strani NASLOV. Delovni dan se je začel ob deveti uri zjutraj in po prej naštetem rutinskem delu smo se okrog enajstih odpravili na enega izmed rezervatov, kjer nas je vsakič čakalo kakšno novo delo ali presenečenje 😊. Največkrat smo popisovali rastlinske in živalske vrste, iztrebljali tujerodni rastlini praprot (Bracken) in nedotika (Himalayan balsam) ter se vsakič, ko je bilo lepo vreme, podili za metulji, jih skušali ujeti in identificirati.

Slika 4: Praprot

Slika 5: Nedotika

V dveh mesecih sem se naučil veliko več kot sem pričakoval: tako jezika, kulture, načina dela ter kako delovati v skupini in uspešno združevati ideje za reševanje različnih problemov. Delo je bilo raznovrstno, lahko razumljivo in poučno, saj različni ljudje v skupino prinesejo različne izkušnje.

Volontersko delo poteka od dveh do šestih mesecev, vključena je nastanitev v brunarici, oddaljeni od Centra za obiskovalce cca. 100 m in 3 km (20 min hoje po bližnjici) do prelepega mesta Dunkeld-Birnam. Hrano in prevozne stroške pa si morajo prostovoljci kriti sami. V času opravljanja praktičnega izobraževanja smo obiskali še drugi center na vzhodni obali Škotske predvsem zato, da si nabereemo novih idej za lasten Center, saj se je en mesec po mojem prihodu na Loch of the

Lowes pojavil bober, ki mu SWT prav tako pomaga pri ponovni vključitvi v okolje, za kar so na zahodu Škotske že postavili tretji Center za obiskovalce.

Slika 6: Prvotna skupina (z desne proti levi: Ben, Bryan, Ainoa)

Od vsega praktičnega dela mi je v spominu najbolj ostala obnova kamnitega obzidja na našem rezervatu, ki je tipičen predvsem na Škotskem. Nekatera od teh obzidij stojijo že več stoletij, čeprav niso uporabljali cementa, ampak so kamene skrbno zložili eno na drugo tako trdno, da je na koncu na vrhu obzidja lahko stal odrasel moški, kar je bilo merilo za kakovost obzidja. Tudi zabave ni manjkalo, saj smo uspeli, kljub obilici dela, najti čas, da obiščemo edinburški festival, ki sicer poteka cel avgust. Vsak vikend smo se z ostalimi prostovoljci odpravili na potep po Dunkeld-Birnam ali pa se odpravili na kakšen pohod na bližnji hrib, kjer smo si postregli s prelepimi razgledi na pokrajine okoli nas. Ob deževnih popoldnevih smo si dneve krajšali s pregledovanjem slik in pripovedovanjem različnih zgodb iz različnih krajev po svetu. Tem nam nikoli ni zmanjkalo, saj smo imeli srečo, da je vsak prepotoval drug konec sveta. V dveh mesecih mojega bivanja na Škotskem sem prebival s petimi različnimi prostovoljci, saj so nekateri žal že zaključili svoje prostovoljstvo. Z vsemi smo bili v dobrih odnosih, čeprav je vsak od nas imel kakšno svojo muho. Pri čiščenju smo si med seboj pomagali, saj se je pri gospodinjstvih opravilih vedno našlo kakšno, ki komu ni ustrezalo, zato smo si naloge porazdelili na svoj način in tako smo bili vsi zadovoljni.

Priznati moram, da je ta pozitivna izkušnja spremenila moje navade, razmišljanje in poglede na prihodnost v Sloveniji. Prebivati dva meseca na Otoku se mi je zdelo tako, kot da bi bil v Ljubljani, če odštejemo jezikovno razliko, kar je še dodatno potrdilo moje prepričanje, da je svet zares majhen in vsak kraj dostopen.

Slika 7: Utrinek s festivala v Edinburghu

Slika 8: Ekipa pred odhodom (z leve proti desni: jaz, Louise, Ben, Emma in Ainoa za kamero)

Ob spoznavanju Škotske sem odkril tudi veliko zanimivih poslovnih priložnosti in idej, zato bi izobraževanje preko Erasmusa priporočal vsem, ki se ne bojijo pogledati, kakšno je življenje na drugi strani Alp ali kakšen kilometer dlje.

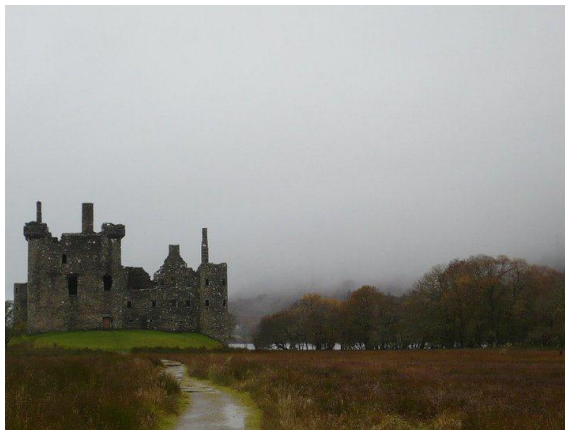
Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil SWT in njihovemu rangerju oziroma rangerki Emmi Rawling za neverjetno izkušnjo in oblico novega znanja ter seveda moji Erasmus koordinatorki Erni Vöröš za vso organizacijo izmenjave.

Darko Ambrožič, izredni študent v programu Ekonomist

ERASMUS PRAKSA V VELIKI BRITANJI IN ŠTUDIJSKA MOBILNOST V LATVIJI

Pri vpisu na Ekonomsko šolo Murska Sobota, Višjo strokovno šolo sem slišal, da imamo študenti možnost opravljanja prakse v tujini. To se mi je zdelo zanimivo, zato sem se v referatu pozanimal in izvedel, kdo je pristojen za Erasmus program. Kasneje sem imel od prof. Vöröš tako podporo, kakršno si lahko študentje samo želijo.

Leta 2010 sem tako na priporočilo Erne Vöröš, prof. za 6 tednov odšel na prakso v Anglijo, kjer sem pridobil nove delovne izkušnje, kontakte in obiskal številne kraje. Prvi teden prakse sem se pridružil Cedefop skupini in skupaj smo spoznavali podjetje, njegovo delovanje ter njegove projekte. Cedefop, evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja, je leta 1975 ustanovljena agencija Evropske unije s sedežem v Grčiji. Velja za uradni vir informacij in znanja s področja poklicnega izobraževanja, spretnosti in kompetenc. Nova znanja in kompetence sem pridobil tudi v naslednjih tednih trajanja moje prakse v podjetju Grampus Heritage.

Slika 9: Angleško podeželje

Slika 10: Cedefop skupina

V tem obdobju sem svoj prosti čas izkoristil za ogled podeželja, mest in znamenitosti tako v Angliji kot na Škotskem. Imel sem možnost obiskati Carlisle, Newcastle, Glasgow, Edinburgh, Oban, Narodni park Lake District, slavni Hadrijanov zid ter veliko škotskih jezer in gradov. Vzpel sem se tudi na najvišjo goro Anglije, obiskoval lokalne pube in se družil z domačini.

Slika 11: Narodni park Lake District

Slika 12: Hadrijanov zid

Lansko leto sem se prav tako na priporočilo prof. Erne Vöröš, prof. udeležil še izmenjave študentov v Latviji. Preko Javnega sklada za razvoj kadrov in štipendije sem se prijavil na poletno šolo, ki mi jo je financirala latvijska vlada, tako da sem v Latvijo odšel mesec prej. Po končani poletni šoli sem 2 tedna potoval po Litvi, med študijem pa po Latviji, Nemčiji in Švedski, po študiju pa še po Estoniji in Rusiji.

Slika 13: Poslovna šola Turība v Rigi

Slika 14: Študenti pred šolo

Med študijem v Rigi sem živel v kampusu poslovne šole Turība, v študentskem domu skupaj z domačimi in tujimi študenti iz drugih evropskih in azijskih držav ter Erasmus študenti, ki jih je tisto leto bilo prvič preko sto. Prihajali so iz Litve, Nemčije, Španije, Turčije, Nizozemske, Belgije, Kazahstana in Gruzije. Med njimi sem bil tudi jaz, ki sem prvič zastopal Slovenijo. Na začetku študija smo imeli predstavitveni večer za vse Erasmus študente. Peljali so nas v veliko kočo s savno in »jacuzzijem«, kjer smo se družili in zabavali. To se je potem nadaljevalo

tako v študentskem domu kot v centru Rige, do kamor smo lahko prišli s trolejbusom ali vlakom. Vsak dan smo se družili po sobah ali skupnih kuhinjah v študentskem domu, kjer smo uživali v raznovrstnih jedeh, ki so jih pripravili študentje iz različnih držav. Tudi samo mesto, ki je največje od baltskih držav, ponuja veliko možnosti za ogled znamenitosti, druženja in zabav po različnih klubih in barih. Vsi Erasmus študentje smo bili deležni t. i. »buddy« programa. To pomeni, da si vedno lahko prosil za vsakršno pomoč domačega študenta, ki ti je bil dodeljen ob začetku študija.

Slika 15: Študentski domovi Turība

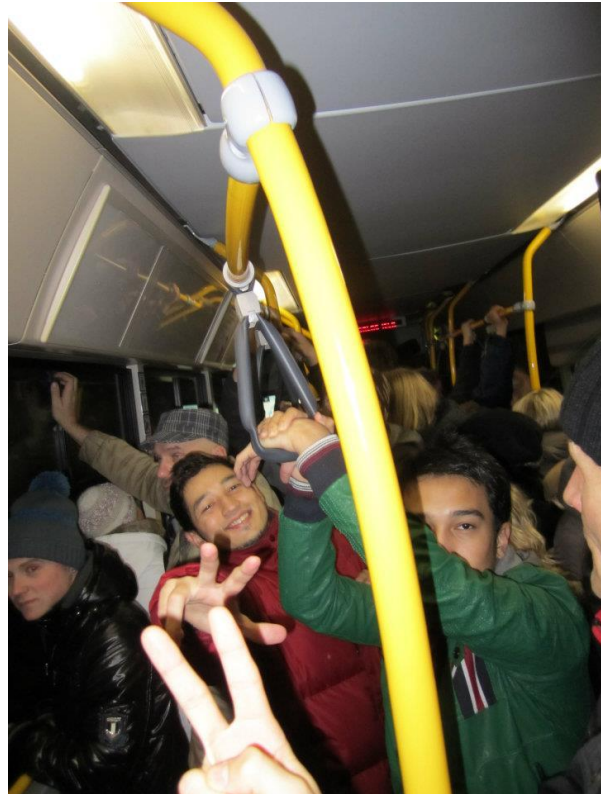

Slika 16: Študenti v domu

Profesorji na šoli so imeli zadostno znanje angleščine, tako da ni bilo težko slediti predavanjem. Bili so prijazni in korektni do vseh študentov. Vse učilnice so sodobno opremljene. V vseh je internetna povezava in projektor. Študijska knjižnica ponuja vso gradivo, ki ga študenti potrebujejo za študij in tudi računalniška učilnica je zelo velika ter na razpolago vsem študentom. Prav tako ima študentski dom na voljo internetno povezavo ter študijsko sobo, kamor se lahko umakneš od študentov željnih zabav. Jaz sem jo sicer uporabljal bolj poredko. Notri je prav tako pralnica in TV soba.

V kampusu, ki je bil zelo urejen, je bilo poskrbljeno tudi za študentko prehrano. V njem sta se nahajali dve menzi, kjer si dobil poceni kosilo. V kolikor komu kakšen od ponujenih menijev ni ustrezal, je odšel v bližnjo trgovino. V neposredni bližini so kar tri, ki so zelo dobro založene.

Med študijem smo obiskovali različne kraje po Latviji, v lastni režiji ali po organiziranem programu. Študenti, ki so bili zadolženi za to, so nas obveščali o vseh prihajajočih dogodkih, kot so izleti, ogledi mesta, ogledi hokejskih tekem, zabav in drugi dogodki povezani z druženjem.

Slika 17: Študentska zabava   Slika 18: Na mestnem avtobusu v Rigi

Namen življenja se ni le učiti in delati, ampak tudi uživati sadove le-tega. Tudi namen prakse oz. izmenjave ni samo učenje izbranih predmetov, ampak vse, kar sodi zraven, tj. druženje, zabave, potovanja, spoznavanje kulinarike, običajev ipd. Poleg vsega naštetega si študent pridobi še dragocene izkušnje, znanje in reference, ki mu pomagajo pri nadaljnji karieri.

Za študente, ki si želijo spremembe, je program Erasmus idealna priložnost da odidejo v tujino za nekaj mesecev. Z izmenjavo si pridobi Erasmus štipendijo in po novem tudi dodatek k Erasmus štipendiji. Seveda lahko računa tudi na podporo Erasmus koordinatorske domače in tuje šole. Takih priložnosti v življenju ni veliko, zato je potrebno premisliti, če jo je vredno zapraviti.

Andrej Smrekar, izredni študent v programu Ekonomist

ZAKAJ PRAKSA V TUJINI?

Človeka v življenju izoblikuje število izkušenj, ki jih izkusi. Nekatere dobre in nekatere nekoliko slabše. Priznati moram, da je bila moja izkušnja prakse v bližnji tujini, se pravi na Dunaju, med mojimi boljšimi izkušnjami.

Po pogovoru z gospo Erno Vöröš, ki je na naši šoli mentorica za prakso v tujini po programu Erasmus, sem se odločil, da grem na prakso v Avstrijo. Po nekajtedenskem iskanju podjetja prakse v tujini, se nama je najbolj obetavno in perspektivno mesto za izvajanje prakse zdelo mesto Dunaj ter podjetje »Karriere club«, ki nama je ponudilo mesto za opravljanje prakse.

Po kratkem dogovoru in strinjanju s splošnimi pogoji podjetja, se je moja praksa začela 2. junija 2009 in trajala dva meseca.

Ko sem prispel na Dunaj, me je na dogovorjenem mestu čakal moj tamkajšnji šef in mentor Albert Westermayer, ki me je seznanil s podjetjem, sodelavci, kaj se od mene pričakuje, kaj bo moje delo in mi razkazal 100 kvadratnih metrov veliko stanovanje, v katerem sem stanoval v času mojega bivanja na Dunaju.

Podjetje »Karriere club« je samostojno podjetje, čigar lastnika sta Silvia in Albert Westermayer, ki sta mož in žena. Podjetje je takrat imelo dve zaposleni in tri domače študentke, ki so tam opravljale svojo prakso v okviru študija.

Drugače se podjetje ukvarja z vsemi področji dodatnega izobraževanja, svetovanja in »coachinga« za posameznike, šolarje, študente in firme. Ukvarjajo se še s študentsko izmenjavo po različnih programih in integracijo oseb z različnimi hendikepi v poklicno življenje in še veliko več.

Moje delo v podjetju je bilo raziskovanje in pisanje knjige z navodili za franšizojemalce, saj se je sistem »Karriere club« nameraval razširiti v obliki franšize v številne evropske države. Priročnik sem pisal v nemškem jeziku. Drugače sem prevajal tekste iz nemščine in angleščine v slovenski jezik in obratno ter opravljal še veliko drugih stvari.

Za vikend sem spoznaval Dunaj in bližnjo okolico. Najbolj se mi je vtisnil v spomin nedeljski izlet, ki sem ga imel s skupino slovenskih Dunajčanov v okviru tamkajšnje slovenske katoliške cerkve, ki sem jo spoznal prek znancev. Odpravili smo se v bližnji Niederösterreich, obiskali smo Karnuntum (najdišče iz rimskih časov in muzej v živo z rekonstruiranimi stavbami in živimi igralci), rojstno hišo skladatelja in komponista Haydna, med številnimi znamenitostmi smo za konec obiskali še značilni dunajski vinotoč («Heuriger«).

Praksa in moje delo je bilo kar prijetno. Malce nadležne sestanke s šefi so nadoknadili zanimivi pogovori in druženja s sodelavkami, ki so bile čudovite.

»Karriere klub« je v času moje prakse organiziral degustacijo vina v vinski kleti, pri katerem smo degustirali kakšnih 25 vin. Pri degustaciji so se vsem razvezali jeziki in izvedel sem marsikatero interno skrivnost šefov ter zaposlenih.

V spomin se mi je vtisnil tudi seminar na katerega sem šel s šefom in sodelavko v bližini Graza, ki je bil na temo integracije ljudi s hendikepom v poklicno in splošno življenje, pri katerem se je predstavil tudi »Karriere club« s svojim programom.

Praksa je zelo hitro minila, pridobil sem številne nove izkušnje, spoznal veliko ljudi in spoznal skoraj vsak kotiček Dunaja. Nikoli ne bom pozabil zadnjega dne. Šefa sta bila na seminarju v Angliji in s sodelavkami smo v slovo spili kozarček šampanjca. Izročile so mi tudi poslovilno spominsko darilo.

Opravljanje dela v okviru prakse me je naučilo nekaj novega, spoznal sem inovativne načine dela in sodelovanja, predvsem pa sem spoznal veliko novih ljudi, ki so bili večinoma zelo prijazni in sem se od njih še kaj naučil. Z nekaterimi sodelavkami sem ohranil stike.

Praksa v tujini je pozitivna izkušnja, ki je ne bom nikoli pozabil in ne bom nikoli obžaloval, da sem se za njo odločil.

Bojan Vogrinčič, redni študent v programu Komercialist

ERASMUS PRAKSA V LONDONU

V okviru projekta Erasmus, ki omogoča študentom opravljanje strokovne prakse v tujini, sva tudi midva odpotovala v Anglijo, natančneje v London. Z letališča v Gradcu sva z Ryanairom letela na Stanston. Let je trajal dve uri. Ne morem potrditi, da je bil prijeten, saj je bilo precej turbulenc, poleg tega pa je bil oblačen dan. Na letališču naju je prijazno pričakal znanec Nathan, ki naju je tudi odpeljal v novi dom. Zanimivo, vožnja z letališča v London do nastanitve je trajala dlje časa, kot pa let iz Avstrije v Anglijo. Vreme je bilo tipično angleško. Oblačno, deloma deževno in deloma sončno. Ugotovila sva, da so vsi štirje letni časi stisnjeni v eno uro britanskega vremena. Tako deset minut dežuje, nato sije sonce, pa spet dež, sonce, nato sneg, pa dež in znova sonce in ta začarani krog se ponavlja (sicer brez snega, sva pa doživela desetminutno točo!) iz ure v uro, iz dneva v dan.

Delo sva opravljala v pisarni. Zanimivo je, da sva bila skoraj med samo temnopoltimi ljudmi. Pravzaprav zelo redko srečaš koga, ki je pravi Anglež. Tukaj je namreč veliko priseljencev, največ s Karibov, Afrike in Azije. Zadnje čase prihaja tudi veliko Poljakov. Pravzaprav jih je toliko, da imajo v osnovnih šolah razrede, kjer se učijo v poljščini. Statistika pa pove, da se vsak sedmi osnovnošolec uči v jeziku, ki ni angleški. Sicer pa ima London sedem milijonov prebivalcev in govori se več kot tristo jezikov. Kdo bi si mislil, da jih toliko sploh obstaja.

Na žalost pa kljub temu Angleži oz. prebivalci Londona ne poznajo geografije Evrope. Zelo redki so bili namreč tisti, ki so kdaj slišali za Slovenijo, še manj pa tisti, ki bi vedeli, kje leži naša lepa dežela. Pravzaprav ravno nasprotno. Ko sva prišla v podjetje, je bilo prav smešno. Niso mogli izgovoriti najinega imena. Meni so namesto Laci dejali Laky, Lassi, Lazzi, Vesni pa Vezzna. Ali pa so ji dejali »madam Laci«, ker so mislili, da je Laci najin priimek. Prav tako so nama izrekli dobrodošlico, vendar se je govornik zmotil, saj ni mogel izgovoriti, da sva iz Murske Sobote in je nekako dejal M'urška Soubota, kar je zvenelo kot Ruska Sobota. Naslednji govornik je tako dejal svojim sodelavcem: »Dobro sprejmite te nove sodelavce iz Rusije!« In kaj se je zgodilo? Približno petdeset ljudi naju je kasneje spraševalo ali sva iz Rusije. »Ne,« sva rekla, »sva iz Slovenije.« »A, iz Slovaške torej.« »Ne, ne, ne iz Slovaške, iz Slovenije,« sva jim razlagala.»

Sčasoma so se navadili in sedaj vedo, da sva iz prelepe Slovenije in da je Slovenija med Italijo in Madžarsko in da tam živi dva milijona prijetnih ljudi. Mnogi so celo doma raziskovali, kje natanko Slovenija leži. Ko pa sem jim pokazal nekatere diapozitive in fotografije, so bili prav vsi navdušeni nad lepotami Slovenije, mnogi so izrazili željo, da jo obišejo.

Ob vikendih sva obiskala različne znamenitosti, kot so Big Ben, Parlament, Piccadilly Circus in še veliko drugih. Zgodilo pa se nama je tudi nekaj nadvse zanimivega. Ko sva tako hodila po znanih ulicah Londona, so naju zaustavili in vprašali, če bi bila pripravljena posneti reklamo. Si lahko misliš – sredi Londona, ko je bilo na ulici na tisoče ljudi, gneča takšna, kakršne še v življenju nisva videla, so ustavili ravno naju in naju povabila na snemanje reklame. Morala sva sesti na kavč v obliki velikih rdečih ustnic in povedati, kaj pričakujeva od tega, če pokličeva »call center«. Snemali so naju, ljudje pa so gledali. Res nadvse zanimiva izkušnja.

Vesna in Ladislav Varga, redna študenta v programu Računovodja

Z ERASMUS MOBILNOSTJO V LATVIJO

Pripravljam svoj kovček. Še enkrat pogledam na spisek najnujnejših potrebščin za potovanje. Vse je odključano. Zimska obleka, topli čevlji, potni list, letalska vozovnica in seveda USB ključek s pripravami na predavanja. Pa da ne bo šlo kaj narobe, svoje zapiske še pošljem na strežnik. Suvenirčki za nove prijatelje so skrbno spravljani. Dolg objem z družino, še zadnji pogled na dom. Slovenija, kmalu nasvidenje.

V mlado baltiško državo Latvijo me je spremljala sodelavka Erna, ki je tudi vzpostavila stike z mednarodno zasebno šolo School of Business Administration Turiba v glavnem mestu Riga. To je bil že najin drugi obisk na šoli, kajti leta 2009 smo jo predavatelji naše Višje strokovne šole na strokovni ekskurziji že obiskali. Tokrat so naju povabili na delovni študijski obisk februarja 2010.

Kako naju bodo sprejeli na gostujoči šoli kot strokovnjakinji za jezik stroke? Kaj pričakujejo od naju? Nešteto vprašanj se nama je porodilo v trenutku. Po toplem sprejemu dr. Inete Luka, vodje Erasmus projektov in udobni nastanitvi v bližnjem hotelu, ki sprejema Turibine goste, sva si z Erno ponovno ogledali moderno in sodobno opremljeno šolsko stavbo, nasmejane predavatelje in študente.

Slika 19: Predavateljica dr. Ineta Luka, Alenka Kolenko, Erna Vöröš in ravnateljica šole

Predavalnice so namenjene majhnemu številu študentov, saj na seminarjih sodeluje kvečjemu 10–12 udeležencev. Vsakemu udeležencu

je zagotovljeno maksimalno sodelovanje pri uri, delo v dvojici, avtentično učenje ter projektno usmerjeno delo. Predavatelji predstavljajo zanimiv mozaik strokovnjakov s celega sveta. Nekateri imajo zagotovljeno število ur predavanj za celo leto, drugi predavajo le omejeno število ur glede na število vpisanih študentov in izbranih strokovnih predmetov.

Slika 20: Študentki 2. letnika iz Rusije in Estonije pri uri nemščine

Dopoldnevi so bili zasedeni s predavanji in seminarji, ki so, odvisno od urnika, potekali tudi zvečer do 21.30. Zanimive so bile izmenjave strokovnih vprašanj v zbornici med kolegi in reševanje problemov na različnih ravneh. Hladni zimski popoldnevi so vabili k ogledu prestolnice, spoznavanju kulturno zgodovinskih znamenitosti, vožnji z javnimi prevozi po mestu in bežnimi pogovori z domačini.

Slika 21: Kolegica Erna Vöröš pred spomenikom »Bremenski mestni godci«, ki je darilo mesta Bremna partnerskemu mestu Rigi

Večere smo zaokrožili ob dobri hrani in pijači v domačih restavracijah. Nasmejani obrazi gostiteljev so dokazovali zadovoljstvo z opravljenim delom. S ponosom so pripovedovali o svojih dosežkih, vzdušju med sodelavci, življenjem doma z družino in seveda je tekla beseda tudi o aktualnih gospodarskih vprašanjih Latvije in Slovenije.

Z Erno sva dosegli osnovni namen potovanja: razvijali sva kompetence na področju šolstva, vseživljenjskega učenja in s primeri uspešno aplicirali stroko v dobro prakso. Zmeraj je dobro videti, kako visoke šole v drugih državah delujejo, s kakšnimi težavami se ubadajo, kako probleme rešujejo (npr. upad števila študentov, financiranje študijskih programov v času recesije itd.). Med razgovori in razmišljanji sva prišli do spoznanja, da morda pri nas le ni vse tako hudo, kot si mislimo. Črnogledost preide v optimizem, posebej ob tovrstnih potovanjih in izmenjavah. V ospredje spet pridejo notranje vrednote, tiste, ki so gibalo življenja: Notranja motivacija za delo, želja, da čim več spoznaš in drugim posreduješ, odkritost, tolerantnost, socialna odgovornost, odprtost do drugačnosti, spoštovanje do drugih in do sebe. Vrednote, ki jih moramo ves čas priklicati in uriti z različnimi metodami. To so spoznanja, ki jih udeleženci Erasmus izmenjav vsakič prinesemo domov. Zato želimo, da tudi naši gostje začutijo Slovenijo z vsemi čutili: z dobro hrano, ohranjeno naravo, bogato kulturno dediščino in seveda z našo družbo. Kajti ljudje smo tisti, ki obogatimo in osmislimo dejanja. Kolegi iz Rige so postali prijatelji, topli stiki se naprej negujejo. Predavatelj strokovne angleščine je leto dni pozneje vrnil obisk na naši šoli in pustil nepozaben del sebe v mislih naših študentov. Dobrodošli v Sloveniji!

Alenka Kolenko, predavateljica VSS

ERASMUS IZMENJAVA V NEMČIJI IN TURČIJI

Kot referentka Višje strokovne šole sem se prvič srečala s programom Erasmus leta 2008, ko sem se udeležila usposabljanja z delom v referatu takratne Fachhochschule Ingolstadt. Danes se ta izobraževalna institucija imenuje Hochschule für angewandte Wissenschaften Ingolstadt. V kolektivu omenjene visoke šole sem bila lepo sprejeta. Teden dni, kolikor traja tovrstna izmenjava osebja, je minil izredno hitro. Res je bilo zanimivo za en teden »zamenjati šolo« in delati popolnoma enako delo v drugi ustanovi. Z referenti na omenjeni šoli smo izmenjali izkušnje v zvezi z vodenjem evidenc, arhiviranjem dokumentov in delom s študenti. Med malico in po službi pa smo pokramljali še o drugih aktualnih zadevah. V popoldanskem času po službi me je vodja referata popeljala po mestu Ingolstadt. Ostali so mi prijetni spomini na to izmenjavo, fakulteto in mesto Ingolstadt.

Slika 22: Kreuztor Ingolstadt

Slika 23: Neues Schloss Ingolstadt

Slika 24: Fachhochschule Ingolstadt

Maja 2011 sem se udeležila mednarodnih dni na Suleyman Demirel University v Isparti v Turčiji. Kraj Isparta je znan po vrtnicah in je od poletnega letovišča ter letališča Antalya oddaljen 2 urni vožnje z avtobusom v smeri proti notranjosti Turčije. Potovala sem skupaj z dvema kolegicama iz Višje prometne šole Maribor. Za vse tri je bil to prvi obisk Turčije. Omenjena univerza je za študente in udeležence mednarodnih dni organizirala sejem o možnostih izmenjave študentov in osebja v programu Erasmus. Na sejmu sem imela svojo stojnico, na kateri sem študentom in predstavnikom fakultet iz drugih držav predstavljala našo višjo strokovno šolo. Na Sliki 23 sem z Erasmus koordinatorjem dr. Tulga Telli. Ob zaključku mednarodnih dni je v okviru družabnega programa univerza organizirala ogled okoliških znamenitosti. Udeležila sem se izleta v Pamukkale. Turčija me je takrat zelo navdušila, zato sem tisto poletje tudi letni dopust preživela na obali Antalye. Presenetljivo naključje je bilo, ko je v hotelu v bližini kraja Side, kjer sem letovala, pristopila k meni študentka programa Erasmus Bilge, ki se me je spomnila iz udeležbe na mednarodnih dnevih v Isparti. Študentka Bilge je tisto leto delala v tem hotelu s pretežno angleškimi in nemškimi gosti kot članica animacijske ekipe. Takrat sem spoznala, da tudi Turčija le ni tako zelo velika.

Naslednje leto sem ponovno prejela povabilo omenjene univerze. Povabilu sva se s predavateljico Alenko Kolenko z veseljem odzvali. V okviru mednarodne konference na temo »Sharing Erasmus experiences« sva pripravili predstavitev naše višje strokovne šole in na

sejmu delili naše informativno gradivo. Fotografije so s sejma, s predstavitve na konferenci in z diplomanti SDU.

Slika 25: V družbi z dr. Tulga Telli, Erasmus koordinatorjem SDU

Slika 26: V družbi s študenti SDU

Slika 27: Predstavitev naše šole

Slika 28: Diplomanti SDU

Na omenjeni univerzi so študenti programa Erasmus zelo aktivni. Imajo svoj SDU Erasmus klub. Študenti, ki so že bili ali še bodo vključeni v mednarodne izmenjave, so lahko tudi mentorji in prijatelji Erasmus študentom, ki prihajajo iz drugih držav študirat na njihovo univerzo. Člani

SDU Erasmus kluba so tudi člani International Exchange Erasmus Student Network, ki je volonterska študentska organizacija v mednarodnem visokošolskem izobraževanju v Evropi. Nudi priložnost za razumevanje drugih kultur in osebni razvoj po principu študent pomaga študentu. SDU vsako leto sprejme okrog 50 tujih Erasmus študentov. ESN – SDU za tuje študente organizira sprejem, družabne aktivnosti in izlete po Turčiji. Na Sliki sem z Ayşe, študentko angleškega jezika in književnosti, ki bo v tem študijskem letu študirala na Poljskem in študentom Talha, ki namerava v tem študijskem letu študirati v Italiji.

Slika 29: V družbi z Ayşe in Talhom   Slika 30: Zasaditev drevesa

V okviru programa III. mednarodnih dni na SDU smo zasadili tudi drevo v tako imenovanem Erasmus gozdu. Ob koncu mednarodnih dni sem se v okviru družabnega programa udeležila izleta v slikovito pokrajino Kapadokijo. Dežela, ljudje in pokrajina so me ponovno navdušili. Na Sliki 29 sem s predstavnico mednarodne pisarne na SDU.

Program Erasmus mi je dal edinstvene izkušnje, ki jih ne more dati zgolj turistično potovanje v tujini. Bilo je dosti priložnosti za pogovor z gostitelji in hkrati možnost komuniciranja v angleškem jeziku ter izpopolnjevanje znanja jezika. Vedno znova se vrnem domov navdušena nad gostoljubnostjo institucije, v kateri sem bila v okviru določene izmenjave in z željo, da bi se še vrnila. Slogan ESN-SDU Erasmus študentov je: »Dreams never end«.

Mateja Bačič, referentka VŠŠ

ERASMUS IZMENJAVA V LATVIJI

V projektu ERASMUS sem se leta 2011 udeležil mobilnosti zaposlenih. Svoje veščine sem šel preizkušat na zasebno univerzo, v glavnem mestu Latvije v Rigi, imenovano **TURIBA biznesa augstskola** oziroma Turiba School of Business Administration, v času od 5. 9. do 9. 9. 2011. Poslopje šole stoji na obrobju glavnega mesta in ima v sklopu tudi svoj študentski dom, kjer so nastanjeni študenti iz tujine, ki se izobražujejo na ustanovi. Moj prvi kontakt na šoli je bil z Imantsom Bergs-om, Vice-Rector for Study Development and International Relations, ki je bil na šoli tudi moj »mentor«. Predstavil mi je tudi svojo kolegico, s katero skupaj vodita oddelek na univerzi za tuje študente, gospo Ineso.

Imel sem srečo, da sem prisostvoval na uvodnem dnevu za nove študente. Pred študenti je sedel celoten predavateljski zbor. Pozdravni nagovor je potekal v domačem jeziku in angleškem, prav tako poteka študijski proces v teh dveh jezikih. Pred koncem pa so še vsi študentje in tudi predavateljski zbor zapeli himno univerze Turiba, kar je za mene bilo nekaj edinstvenega, ker ni bilo predavatelja, ki ne bi pel in v tem se je takoj pokazala sloga zaposlenih in predanost študentom. Bil sem zelo ponosen tudi na študenta, ki je prihajal z naše višje strokovne šole in na univerzi prebil en semester.

V sami ustanovi imajo študentje svoja podjetja in s tem pridobivajo izkušnje, podobno kot pri nas podjetniški inkubatorji, kjer so med drugim razvili tudi prvo bančno/študentsko kartico za študente v Latviji. Na univerzi sem se srečeval večinoma s tujimi študenti in se z njimi pogovarjal v angleškem jeziku. Zanimivo pa je, da domači študenti govorijo kot drugi jezik ruščino, ker bolj gravitirajo na vzhod, čeprav imajo do Rusije bolj odklonilen odnos in se vidijo bolj v zahodnem svetu. Moje delo v novem okolju je minilo kot bi mignil, saj sem vsak dan spoznal nekaj novega in se naučil kaj novega o univerzi, študentih, utripu in kulturi ter glavnem mestu Latvije. Toplo priporočam vsem, ki imate možnost mobilnosti zaposlenih, da jo izkoristite, saj s tem obogatite svoje delovne izkušnje in razširite svoja obzorja.

Slika 31: V družbi z gospodom Imants Bergs

Slika 32: Učno podjetje

Štefan Sočič, poslovni sekretar VSS

ZAKLJUČNE MISLI O PROGRAMU ERASMUS

Kot Erasmus koordinatorica sem se tudi sama udeležila izmenjave, in sicer z namenom poučevanja. Ker je kolegica Alenka že veliko napisala o bivanju v Latviji in o delu na poslovni šoli School of Business Administration Turība, bi samo na kratko dodala še nekaj svojih misli.

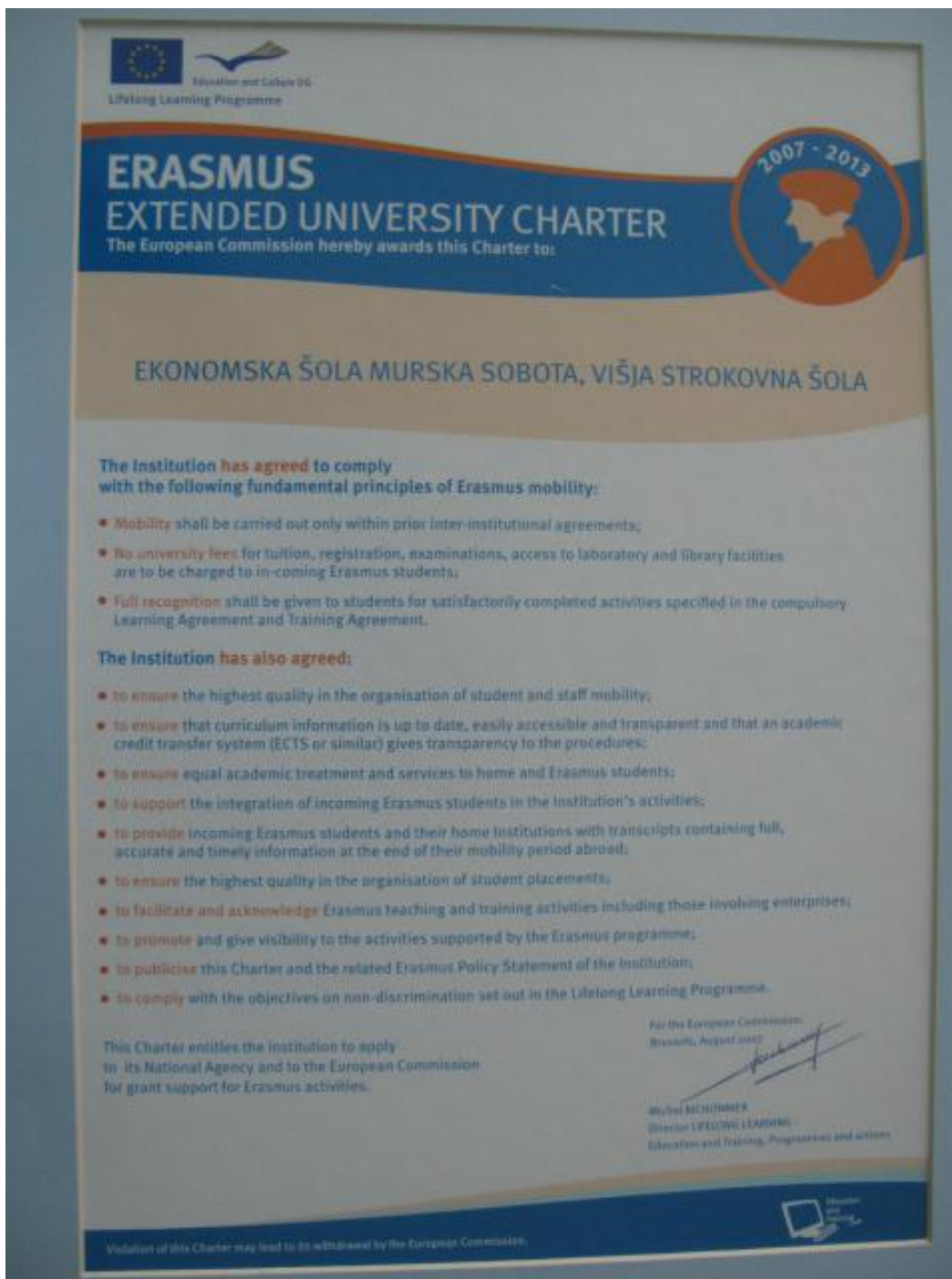
Izmenjava kakršnekoli vrste, bodisi z namenom poučevanja bodisi z namenom usposabljanja, je zares priložnost, ki je ne bi smeli zamuditi ne predavatelji ne ostali strokovni delavci. Vsekakor pa bi jo morali koristiti študenti, da si pridobijo delovne izkušnje in obogatijo znanje. Pa če se vrnem na mobilnost predavateljev in osebja, je to priložnost, kjer lahko pokažemo svoje znanje in posredujemo svoje izkušnje. Kot predavateljica tujega jezika lahko iz osebnih izkušenj povem, da ni boljše potrditve, da svoje delo opraviš dobro, kot to, da se začnejo študenti, ki jih prvič vidiš, pogovarjati in razpravljati v njim tujem jeziku, kot če bi govorili v materinem jeziku. Spomnim se, da sem predavanje začela s predstavitevijo Slovenije v power-pointu, saj sem tako lahko dodala veliko lepih slik, in kar na enkrat smo že ugotavljali podobnosti in razlike med Slovenijo in Latvijo v angleščini. Čeprav so nekateri študenti jezik obvladali bolj, nekateri pa manj, so se vsi trudili in želeli čim več povedati. In tako smo prebili led. Ostali del predavanja je potekal sproščeno in motivirano.

Poleg tega spoznamo kulturo, tradicijo in običaje nekega naroda in se tako na lasten način lahko prepričamo o določenih stereotipih oz. se prepričamo, ali držijo ali pa ne. Če nas zanima zgodovina, se lahko tudi na to temo še kaj naučimo. Če se spomnim Rige, spoznavaš zgodovino na vsakem koraku. In še veliko več je tega, kar pridobimo. Naj samo omenim poslovne in tudi prijateljske stike.

Seveda pa velja isto tudi za študente. Menim, da je Erasmus izmenjava neprecenljiva izkušnja za vsakega študenta, ki se lepo bere v vsakem CV-ju. Od tega, da si pridobijo delovne izkušnje in spoznajo nove, inovativne načine dela, do novih idej, ki jih prinesejo domov. Da ne omenjam, koliko se lahko izboljšajo v rabi tujega jezika. Bivanje v tujini in tam doživeti vsakdan jim daje več uporabnega jezikovnega znanja kot pa katerikoli jezikovni tečaj. Poleg tega seveda tudi za njih velja, da navežejo tako poslovne kot prijateljske stike. In oboji so danes še kako pomembni.

S tem bom tudi zaključila moje misli v upanju, da smo (bomo) spet nekoga navdušili za kakšno Erasmus izmenjavo...

Erna Vöröš, Erasmus koordinatorica

Slika 33: Erasmus listina

Slika 34: Ekonomska šola Murška Sobotna, vhod v višjo šolo

Slika 35: Študenti z ravnateljem VŠŠ na uvodnem dnevu na začetku študijskega leta 2012/2013

Education and Culture
Lifelong Learning Programme
ERASMUS

INTERNATIONAL EXCHANGE
ERASMUS STUDENT NETWORK

Program
Vseživljenjsko
učenje

